

RECENZIE DANUBE DELTA.GENESIS AND BIODIVERSITY

Gheorghe MUSTAȚĂ

Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Biologie; gmustata@uaic.ro

În Ediția Backhuys Publishers din Olanda, Leiden, a apărut, sub coordonarea lui C. Tudorancea și M.M. Tudorancea o interesantă monografie asupra Deltei Dunării. Este prima monografie de prestigiu asupra Deltei Dunării publicată de autori romani în afara granițelor, într-o editură de prestigiu.

Împreună cu un colectiv de renumiți specialiști și anume: N. Mihăilescu, V. Torică, I.A. Irimuș, C. Postolache, N. Gâldean, D.M. Ruști, I. Căraș, N. Nicolescu, A. Sârbu, V. Zinevici, L. Parpala, G. Rîșnoveanu, C. Ciubuc, O. Ciolpan, D. Ionica, K.W. Batters, F. Pricope și Dan Munteanu, coordonatorii acestei monografii au reușit să prezinte, cu adevărat în mod monographic, Delta Dunării pornind de la geneza sa și până în zilele noastre, punând accentul pe cunoașterea biodiversității din Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Delta Dunării, „împărăția stufului și a păsărilor”, reprezintă un unicat între deltele lumii, prin caracteristicile sale cu totul particulare. R.B.D.D. atrage atât prin mirificul peisajelor cât și prin bogăția biodiversității. Fauna ichtiologică face din acvatoriile Deltei Dunării un loc unic în Europa, iar fauna ornitologică transformă Delta într-un „Paradis al păsărilor”. Dar există vreo grupă de organisme acvatice din apele dulci, care să nu-și găsească locuri preferate în complexul biom pe care îl formează Delta Dunării?

N. Mihăilescu și V. Torică oferă cunoașterea aspectelor geologice, geomorfologice, geochimice, fiziografice și climatice ale Deltei Dunării. Pornind din Pleistocen putem urmări modificările successive ale configurației Deltei Dunării până în zilele noastre. Prezentul se sprijină pe trecut, iar delta este rezultatul istoriei sale și al modelării exercitate de factorii abiotici și biotici actuali.

Regimul hidrologic al Dunării din sectorul deltaic și caracteristicile chimice ale apelor ne sunt prezentate într-un stil riguros științific de către I.A. Irimuș și C. Postolache. Delta Dunării reprezintă un complex de ecosisteme acvatice. Este suficient să amintim că deosebim o deltă fluvială și una maritimă, că în cadrul deltei cuprindem și întregul complex lagunar Razelm-Sinoe, pentru a percepe diversitatea condițiilor de mediu.

Fitoplanctonul și plantele macrofite (inclusiv algele macrofite) reprezintă producătorii acvatoriilor din Deltă. I. Căraș și N. Nicolescu ne arată că în apele Deltei Dunării au fost identificați 1098 de taxoni, care aparțin fitoplanctonului, cei mai mulți aparținând cloroficeelor, bacilarioficeelor și cianobacteriilor. Ne mai avertizează că multe specii, între care specii ale genurilor *Aphanizomenon*, *Anabaena*, *Microcystis*, etc. produc fenomene de „înflorire” a algelor, cu consecințe grave în ultimii ani.

A. Sârbu precizează că plantele macrofite din apele Deltei Dunării reprezintă 18% din toate plantele care populează R.B.D.D. Diversitatea macrofitelor acvatice prezintă o semnificație deosebită pentru aceste ecosisteme. Alături de macrofitele emergente (*Typha*, *Schoenoplectus*, *Phragmites* etc.) se găsesc macrofite ale caror frunze sunt flotante pe luciul apei (*Nuphar*, *Nymphaea*, *Trapa*, *Hydrocharis*, *Nymphoides*), macrofite flotante (*Lemna*, *Azola*, *Aldrovanda*, *Utricularia* etc.), precum și macrofite submergente (*Batrachium*, *Ceratophyllum*, *Myriophyllum*, *Potamogeton* etc.).

Plantele macrofite au un rol important în ecosistemele acvatice din Deltă nu numai prin biomasa pe care o oferă, ci și prin condițiile biotice pe care le asigură.

V. Zinevici și L. Parpală ne oferă date bogate privind structura, dinamica și productivitatea zooplanctonului. Cei peste 560 de taxoni sunt dominați de Rotifere, Cladocere, Copepode, Ciliate, însă nu trebuie să uităm să facem distincția între consumatorii primari și cei secundari ai zooplanctonului. Autorii reușesc să ne edifice asupra dinamicii zooplanctonului și mai ales asupra rolului lor în economia acestor ecosisteme.

C. Tudorancea prezintă fauna bentonică. Din cei aproape 300 de taxoni identificați, 191 se găsesc în lacuri (ghioluri), 171 în brațele Dunării, 82 în lagune etc. O importanță deosebită o prezintă Oligochaeta, Gasteropoda, Bivalvia, Crustacea și Insecta (Trichoptera și Chironomidae din ordinul Diptera) dacă prezentăm aceste grupe în ordine sistematică. Autorul urmărește dinamica speciilor bentonice și importanța lor în aceste ecosisteme.

Oligochetele sunt prezentate separate de către G. Rîșnoveanu, ținând cont de importanța lor deosebită ca sursă de hrană pentru multiple specii.

C. Ciubuc și O. Cioplan prezintă date interesante privind fauna bentonica legată de plantele macrofite, iar D. Ionică analizează comunitățile microbale bentonice, oferind date deosebit de importante.

Artileria grea o reprezintă ichtiofauna și avifauna din Delta Dunării. Ichti fauna este prezentată de K.W. Batts și F. Pricope. Abordarea studiului este complexă. Alături de date sistematice de ultimă oră sunt prezentate și unele aspecte privind hibridii interspecifici și chiar hibridii existenți între diferite rase de pești, probleme de aclimatizare, precum și originea și migrația unor specii. Sunt interesante datele privind structura și dinamica populațiilor, productivitatea și statutul actual al ichtiofaunei, și unele aspecte legate de conservarea fondului de gene.

Avifauna Deltei Dunării ar putea constitui o lucrare separată prin numărul mare de specii și prin problematica abordată. D. Munteanu arată ca cele 170 de specii de păsări semnalate în Delta Dunării ar reprezenta 54% din totalul de păsări prezente în această arie. Sunt prezentate păsările clocitoare și neclocitoare din Deltă, este urmărită migrația și originea biogeografică a acestora. Sunt prezentate unele habitate caracteristice și analizate modificările cantitative și calitative care au apărut în ultimele două decenii, precum și unele tendințe de schimbare în acest sens.

Nu este lipsită de importanță nici analiza prezenței umane în R.B.D.D., cu atât mai mult cu cât M.M. Tudorancea pune în discuție și problema strategiilor de conservare a acestui mirific și complex sistem natural.

Recomandăm celor interesați să procure acest volum, care reprezintă o carte de referință în cunoașterea monografică a Deltei Dunării.